

**การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่**
**VOCATIONAL EDUCATION ADMINISTRATION BILATERAL SYSTEM OF
EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION
COMMISSION, PHRAE PROVINCE**

ปิยะพงษ์ อินต๊ะยศ¹ สมบัติ เดชบำรุง²

Received : July 19, 2025

Revised : August 2, 2025

Accepted : September, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษา อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

1. การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ สถานประกอบการ และต่ำสุดคือ ด้านหลักสูตร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ ได้แก่ 1) ให้ได้รับการพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างถูกต้องเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ 2) สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกัน ดำเนินการจัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถาน ประกอบการให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร 3) หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับสาขาวิชา ตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการและพิจารณาความเหมาะสม ตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือ 4) ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี

ความสำคัญ: การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This research The objectives were to study 1) vocational education administration, bilateral system, of educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Phrae Province. 2) guidelines for the development of vocational education administration, a bilateral system, of educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Phrae Province. This research was Descriptive research The sample consisted of 66 people using the selection method. The research instrument was a questionnaire. and structured interviews Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. and content analysis.

The results showed that: 1) Administration of the dual vocational education system of educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Phrae Province, overall the average was at a high level. When considering each area, it was found that the area with the highest average was Quality of graduates, followed by cooperation between educational institutions and establishments, and lowest was curriculum. 2) Guidelines for developing vocational education administration The dual system of educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Phrae Province includes (1) to develop skills in working properly as a basis for occupations in order to obtain quality labor. (2) educational institutions and business establishments. Work together to prepare details of practical training in each subject. As appropriate for the establishment, the content of the curriculum should be covered. (3) Head of the bilateral vocational education system. Together with the majors according to the fields that will be taught, join in surveying the needs of the establishment. and consider suitability and It was possible in cooperation. (4) Follow the regulations of the Ministry of Education. Regarding evaluation according to the professional certificate curriculum Higher Vocational Certificate, Bachelor's Degree

Keyword: Dual vocational education administration

บทนำ

ประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 -2569) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิด กันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดนการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมากขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้นช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก แต่ประเทศไทยมี ข้อจำกัดหลายด้าน อาทิคุณภาพแรงงานไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชนในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาด ความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันนี้เป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนา ไม่เกิด ผลสัมฤทธิ์เต็มที่บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2559) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดบทบัญญัติไว้ในหมวดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ไว้ในหมวด 3 เรื่องของระบบการศึกษา มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 34 คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษา ทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริม ประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากรติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพ และความเป็นเลิศทาง วิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) พระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ในส่วนที่เป็นการจัดการอาชีวศึกษา หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีรวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทย มาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบ อาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา 7 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ 1. การศึกษาในระบบ 2. การศึกษานอกระบบ 3. การศึกษาระบบทวิภาคี (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551) การผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือระดับเทคนิค ระดับเทคโนโลยีจะต้องเป็นไปตามความต้องการของชาติ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ในอดีตที่ผ่านมาการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทยมีปัญหาหลายด้าน อาทิ การขาดทิศทางการศึกษาโดยรวมนั้น ความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้สถานศึกษาผลิตกำลังคนตามศักยภาพและความพร้อมของตน ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการบุคลากร ของตลาดวิชาชีพแรงงาน กระแสปฏิญญานิยมทำให้เยาวชนสนใจศึกษาด้านอาชีวศึกษามีจำนวนน้อยลง ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานและผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญระดับกลางอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายปฏิรูปการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational System)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีพหุแนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัย เรื่อง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านหลักสูตร ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและด้านการวัดและประเมินผล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานด้านระบบทวิภาคีโดยตรงในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการครูครูที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานด้านระบบทวิภาคีโดยตรงในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง 66 คน การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan.1970 :608) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เทียบ สัดส่วนแต่ละวิทยาลัย และจับฉลากรายชื่อ

1.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งในแต่ละตัวแปร มีองค์ประกอบดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,2556)คือ

1) ด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ ครอบคลุม ดังนี้ ด้านคุณธรรม ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดี ภูมิใจและรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะ และมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ทางทฤษฎีและเทคนิคเชิงลึกภายใต้ขอบเขตของงานอาชีพ รวมทั้งความรู้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในระดับที่เชื่อมโยงกับการทำงาน ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะในการปรับใช้ กระบวนการปฏิบัติงานให้เหมาะสม ทักษะด้านความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกันในการทำงานที่หลากหลาย ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา ทักษะในการวางแผน การบริหารจัดการการประสานงานและการประเมินผลในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถปฏิบัติงานตามแบบแผนและปรับตัวภายใต้ความเปลี่ยนแปลง สามารถแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคย หรือซับซ้อนและเป็นนามธรรมเป็นบางครั้ง

2) ด้านหลักสูตร หมายถึง การจัดการศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษาแต่ละระดับ สามารถจัดแบบ ในระบบและระบบทวิภาคี โดยใช้ระบบทวิภาคี ซึ่งกำหนดให้ 1 ปีการศึกษา แบ่งเป็น 2 ภาคเรียน และใน 1 ภาคเรียน มีระยะเวลาจัดการศึกษารวมการวัดผล 18 สัปดาห์

3) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการหมายถึง เกิดจากข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อ มุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะมีคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมปฏิบัติงานได้จริงสามารถวางแผนสร้างและพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมีความก้าวหน้าทาง วิชาการและวิชาชีพมี สมรรถนะที่สามารถนำไปปฏิบัติงาน หรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของอาชีพสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

4) ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะ ที่ต้องการ

1.3 ขอบเขตด้านเวลา

ปีการศึกษา 2566

1.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่

1.5 เครื่องมือการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่อง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ(check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่จำนวน 4 ด้าน แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็น แบบสอบถามชนิดมาตราจัดอันดับหรือการจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) วัดค่าระดับคะแนน ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดในการสร้างเครื่องมือตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967 p. 90) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเรียงจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการสร้างเครื่องมือตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967 p. 90) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเรียงจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด คือ 5 - 1 ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

การพัฒนาเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งแต่ละข้อคำถามต้องได้ค่า IOC ตั้งแต่อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการผู้สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดน่าน ที่มีบริบทเดียวกัน จำนวน 6 วิทยาลัย ๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น(reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach' s Alpha, 1974, p.161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.984 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ โดยใช้แบบสำรวจอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างนำประเด็นสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำไปสู่สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์ ถึง ข้าราชการครูในการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้วผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.2 นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์และนำผลการวิเคราะห์มาแปลผลเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best.1970 :190) ภาพรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
5. การวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่

การดำเนินงานการบริหารอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา	4.21	0.61	มาก	1
2. ด้านหลักสูตร	4.11	0.61	มาก	4
3. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ	4.18	0.60	มาก	2
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.13	0.62	มาก	3
รวม	4.15	0.61	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1. คุณภาพผู้สำเร็จ การศึกษา ($\bar{x} = 4.21$, S.D.= 0.61) รองลงมา คือ ด้านที่ 3. ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ($\bar{x} = 4.18$, S.D.= 0.60) และต่ำสุด คือ ด้านที่ 2. ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.61)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกลุ่มเป้าหมายได้จากการคัดเลือกผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ที่ปฏิบัติงานที่ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ จากประเด็นสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาดังนี้

ขอ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหาร อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ค่า คะแนน
1	ให้ได้รับการพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่าง ถูกต้องเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ	✓	✓	✓	3
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมมือกันดำเนินการจัดทำรายละเอียด การฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตาม ความเหมาะสมของสถานประกอบการให้ ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร	✓	✓	✓	3
3	หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับสาขาวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถาน ประกอบการและพิจารณาความ เหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ใน ความร่วมมือ	✓	✓	✓	3
4	ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี	✓	✓	✓	3

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าคะแนนสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา บริหาร
อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ ดังนี้

ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงกันทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ 1) ให้ได้รับการพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างถูกต้อง
เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ 2) สถานศึกษาและสถาน ประกอบการร่วมมือกัน
ดำเนินการจัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถานประกอบการให้
ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร 3) หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคี ร่วมกับสาขาวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน
ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการและพิจารณาความเหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ในความ
ร่วมมือ 4) ให้ปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ปริญญาตรี

สรุปผล

1. การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ สถานประกอบการและต่ำสุดคือ ด้านหลักสูตร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ ได้แก่ 1) ให้ได้รับการพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างถูกต้องเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ 2) สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการจัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถาน ประกอบการให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร 3) หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับสาขาวิชา ตามสาขาที่จะ เปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการ และพิจารณาความเหมาะสม ตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือ 4) ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยการประเมินผล ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี

อภิปรายผล

1. พบว่าสภาพการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ” มาก “ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ทางสถานศึกษาและสถานประกอบการได้ ยึดระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และพรบ.อาชีวศึกษา (2562) มีการจัดการตามคู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการจัดการสามารถกำหนดเกณฑ์ร่วมกับสถานประกอบการได้ เช่นการให้คะแนนด้านการวัดและประเมินผล การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ด้านความรู้ ด้าน ทักษะ และด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการเรียนการสอนร่วม ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการทำให้สถานศึกษาสามารถทำข้อตกลงร่วมกับสถาน ประกอบการได้ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับนางนุช เพชรชนะ (2558) ได้ ศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหาร จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความเห็นว่า การบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กฤติกา ไหวพริบ (2560 น. 103-106) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่า ผล การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ในสถานศึกษาครูฝึกในสถาน ประกอบการและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิ ภาคี โรงเรียนป้อม นาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของคมสัน รักคุสันต์, อีรุฒิ ธาตาดันติโชค และโยธิน ศรีโสภา (2560, น.30-48) วิจัยเรื่อง ปัจจัยสนับสนุนระบบการฝึกอบรมวิชาชีพ ทวิภาคี (ทวิภาคี) ในสถาบันอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาครั้งที่ 4 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยสนับสนุนระบบ DVT นี้ในภาพรวมและเฉพาะเจาะจงอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการระบบการฝึกวิชาชีพทวิภาค (DVT) อยู่ใน ระดับ รองลงมาคือการดำเนินงานระหว่างสถาบันอาชีวศึกษากับองค์กรฝึกหัดและลักษณะนักศึกษา ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ พบว่า มีพหุแนวทาง ดังนี้ 1) ให้ได้รับการพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างถูกต้องเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ 2) สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการจัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถานประกอบการให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร 3) หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคี ร่วมกับสาขาวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการและพิจารณาความเหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือ 4) ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ มีพหุแนวทาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนในอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ทันสมัยให้ทันต่อยุค ปัจจุบันเพราะฉะนั้นจะต้องมีการประเมินหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการเพื่อทัน ต่อการพัฒนาทาง วิชาชีพ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการมีการบริหารจัดการ แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานศึกษาตลอดหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทางสถานประกอบการและสถานศึกษาขาดการจัดทำแผนฝึกอาชีพและแผนการเรียนด้วยกัน ด้วยเพราะว่าสถานประกอบการยังไม่เข้าใจถึงเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำ และทางสถานประกอบการไม่มีความพร้อมของ บุคลากรที่จะดูแลทางด้านนี้โดยตรง ด้านการวัดผล และประเมินผล ครูผู้สอนไม่ สามารถไปนิเทศตามเกณฑ์ 3 ครั้งในหนึ่งภาคเรียนได้ ทั้งนี้เพราะว่านักศึกษาที่ออกฝึกอาชีพที่สถาน ประกอบการมีจำนวนมากและมีสถานประกอบการที่หลากหลาย การออกนิเทศในแต่ละครั้งใช้เวลา ค่อนข้างมาก ซึ่งครูผู้สอนเอง มีภาระงานเกินทำให้จำนวนครั้งที่ออกนิเทศสถานประกอบการไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับนวนอนงค์ ธรรมเจริญ (2558) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการและพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร ฝึกอบรมการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการโดยมี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนใน โรงงานแบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ด้านความร่วมมือและการจัดการด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านงบประมาณ ผลการประเมินความเหมาะสมของ รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ารูปแบบและองค์ประกอบทุกรายการมีความเหมาะสมมากที่สุด 2) ผลการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมตามรูปแบบการบริหาร จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการประกอบด้วย (1) คู่มือการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ (2) หลักสูตรฝึกอบรม เทคนิคการสอนงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงาน และเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับเทคนิค การสอนงานของครูฝึกในสถานประกอบการและยัง สอดคล้องกับประภาส เกตุไทย (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่ม ภาคเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์ การวิจัยเพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีและปัจจัยที่ส่งผล ต่อการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่ม ภาคเหนือตอนล่าง ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคี ใน วิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พัฒนากลยุทธ์การบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง และการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใน วิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่างรวมถึงการประเมินกลยุทธ์นั้นผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ปฏิบัติมาก ได้แก่ ด้านการวางแผน เช่น มี การกำหนด รายละเอียดแผนงานด้านการจัดสรรทรัพยากร และอุปกรณ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเหมาะสม มีการบริหารงานบุคลากรด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ได้เหมาะสมทำให้มีบุคลากรที่มีศักยภาพในการดำเนินงาน ส่วนปัญหาการบริหารการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแก่บุคคล ครอบครัวชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ด้านการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ พบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านสังคม ด้านผู้บริหาร ด้าน เศรษฐกิจ ด้านการเมืองและด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 2) มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปัญหาที่พบมาก ได้แก่ การนิเทศ การศึกษา สถานประกอบการส่วนใหญ่ เห็นว่าไม่มีการวางระบบและวิธีการในการนิเทศการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการส่วนความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการวัดผลและประเมินผลและสอดคล้อง กับงานวิจัยของคมสัน รักคุสันต์, ธีรภูมิ ธาดาทันติโชค และโยธิน ศรีโสภะ (2560, น.30-48) วิจัย เรื่อง ปัจจัยสนับสนุนระบบการฝึกอบรมวิชาชีพทวิภาคี (ทวิภาคี) ในสถาบันอาชีวศึกษา สังกัด สถาบันอา ชีวศึกษากลางที่ 4 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาระบบ การฝึกวิชาชีพทวิภาคี (DVT) ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ส่วน ได้แก่ การกำหนดบทบาทผู้มีส่วนได้ เสียอย่างชัดเจนเน้นให้การฝึกอบรมวิชาชีพทวิภาคีเป็นวาระแห่งชาติ การใช้เกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบันอาชีวศึกษาและองค์กรฝึกหัด การพัฒนาหลักสูตรตามสมรรถนะอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร แสงจันทร์, ชูเกียรติ วิเศษเสนา , สงวนพงศ์ ชวนชม และสมบูรณ์ ตันยะ (2564, น.76-85) วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิผล ของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้ (1) ผลของการศึกษาสภาพ พบว่ามีนโยบายและเป้าหมายที่จะเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้มากขึ้น ผลิตผู้เรียนที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถาน ประกอบการมีการจัดโครงสร้างการบริหารตามคู่มือแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และมีปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือกับสถานประกอบการในช่วงเริ่มต้น (2) ผลของการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ควรนำกระบวนการบริหารแบบ POLC และองค์ประกอบ 5C มาใช้ในการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิผล 2) รูปแบบการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์สาระสำคัญของรูปแบบ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จโดยมี การประเมินความเหมาะสม ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ3) ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนามาสังเคราะห์เป็นโครงการที่จะพัฒนาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ เพื่อนำเสนอผู้บริหารไปลงไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาดังนี้

1. จัดทำโครงการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. จัดทำโครงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบโดยเริ่มจากสถาน ประกอบการที่ทำสัญญาร่วมกับวิทยาลัยอยู่
3. จัดทำโครงการครูนิเทศการฝึกประสบการณ์ ก่อนเข้าสู่สถานประกอบการระหว่างการฝึก ประสบการณ์ และนิเทศก่อนจบการฝึกประสบการณ์ร่วมกับสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในเรื่องการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ควรศึกษาความเห็นของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต่อการเรียนรู้ในระบบทวิภาคี
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กฤติกา ไหวพริบ. (2560). การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ พธ.ม.,มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, สมุทรปราการ.
- นงนุช เพ็ชรชนะ. (2557). การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตร เทคโนโลยีลำพูน. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเนชั่น, ลำปาง.
- นวลอนงค์ ธรรมเจริญ.(2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ประภาส เกตุไทย. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ . ปรัช., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. กำแพงเพชร.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. (2551).ราชกิจจานุเบกษา 125. (ตอนที่ 43ก). 1-24.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 . กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561. จาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2552). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2556). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี.
- Best, John W. (1970). **Research in Education**. New York : Prentice,Inc.
- Cronbach, Lee J.(1978). **Essentials of Psychological Testing, 3rded**. New York: Haper & Row Publisher"
- Likert, RenYork :967). **New Pattern of Management**. New York : McGraw & Hill Book Company.
- Robert V. Krejcie, and Daryle W. (1970). **Morgan, Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement.